

Zespół metaboliczny – historia i rzeczywistość

Metabolic syndrome – story and reality

prof. dr hab. n. med. Danuta Janeczko

z Katedry i Kliniki Gastroenterologii i Chorób Przemiany Materii AM w Warszawie

Kierownik Katedry i Kliniki: prof. dr hab. n. med. Waldemar Karnafel

Streszczenie:

Zespół metaboliczny jest zbiorem czynników ryzyka chorób układu krążenia, które nie tylko predysponują do tych chorób, ale prowadzą do zwiększonej umieralności. Na ogół znany jest konsensus odnośnie głównych czynników ryzyka tego zespołu (otyłość, zaburzenia węglowodanowe, nadciśnienie tętnicze i zaburzenia lipidowe [podwyższone stężenie triglicerydów, obniżone stężenie cholesterolu frakcji HDL]), chociaż różne definicje przyjmują ich różną hierarchię i zakres. Wspólne stanowisko ADA i EASD zapoczątkowało dyskusję na temat słuszności rozpoznawania zespołu metabolicznego W Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób, Urazów i Przyczyn Zgonów – X Rewizja nie ma takiej jednostki chorobowej, ale w IX Rewizji istnieje taki kod – 277,7). Jakkolwiek insulinooporność jest głównym czynnikiem patogenetycznym tego zespołu, to tylko Światowa Organizacja Zdrowia (the World Health Organization, WHO) i Grupa Europejska Badań Insulinooporności (European Group for the study of Insulin Resistance EGIR), włączyły ten czynnik do kryteriów diagnostycznych, a tylko Międzynarodowa Federacja Cukrzycowa (the International Diabetes Federation, IDF) uwzględniła obwód talii jak istotną składową tego zespołu.

Chorobowość zespołu metabolicznego jest różna i uzależniona od przyjętych kryteriów diagnostycznych, wzrasta z wiekiem i zależy od płci i grup etnicznych. Według większości definicji zespół metaboliczny rozpoznawany jest u około 30% osób. Nadal toczy się dyskusja odnośnie definicji i składowych tego zespołu, ale obecność jednego z czynników ryzyka upoważnia do poszukiwania innych i nakazuje ich leczenie.

Summary:

The „metabolic syndrome” is a clustering of risk factors which predispose to cardiovascular morbidity and mortality. There is general consensus regarding the main components of the syndrome (obesity, glucose intolerance, raised blood pressure and dyslipidaemia [elevated triglycerides, low levels of high-density lipoprotein cholesterol]) but different definitions require different cut points and have different mandatory inclusion criteria. Although insulin resistance is considered a major pathological influence, only the World Health Organization, WHO and European Group for the study of Insulin Resistance, EGIR include it amongst the diagnostic criteria and only the International Diabetes Federation, IDF definition has waist circumference as a mandatory component.

The prevalence of metabolic syndrome within individual cohorts with definition used, but always increases with age and varies with gender and ethnicity. Using most definition, only about 30% of people could be given the diagnosis of metabolic syndrome. increases with age. Currently there is debate regarding the validity of the term metabolic syndrome, but the presence of one cardiovascular risk factor should raise suspicion that additional risk factor may also be present and encourage investigation to be treated of them.